

використовувати наявні ресурси, а й забезпечити активний системний пошук можливостей подальшого розвитку підприємства.

Отже, ефективне використання фінансових ресурсів підприємством є головною умовою підвищення прибутковості його господарської діяльності, а раціональна організація управління фінансовими ресурсами визначає його місце на ринку. Відтак, керівництво кожного підприємства в цілях збереження та розвитку конкурентних ринкових позицій повинно забезпечити розробку дієвої системи організаційно-економічних, фінансових, методологічних та інформаційних заходів щодо вдосконалення управління фінансовими ресурсами. На сучасному етапі стагнуючого стану економічної системи України дані проблеми набирають особливої актуальності та невідкладності.

Література

1. Гаврилко П. П. Вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України / П. П. Гаврилко // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. – 2016. – Вип. 3. – Т. 21. – С. 131–133.
2. Сокиринська І. Г. Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства / І. Г. Сокиринська // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 88–95.

Павлючик Н. І., ст. гр. ФСТЗм-11
Костецький В. В., к.е.н., доцент

СТРУКТУРА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Проблематиці управління капіталом сільськогосподарських підприємств присвячено досить багато наукових публікацій, проте вони переважно направлені на вивчення окремих питань: визначення вартості капіталу аграрних фірм [1; 2; 3; 5] та оптимізації його структури [4; 6; 8]. Саме тому виникає потреба у визначенні структури системи управління капіталом сільськогосподарських підприємств.

Система управління капіталом аграрного підприємства складається із двох взаємопов'язаних підсистем: керуючої та керованої. Перша – це суб'єкт управління капіталом, тобто працівники підприємства, служби, які за допомогою відповідного інструментарію ухвалюють управлінські рішення щодо управління капіталом. Керована система чи об'єкт управління є сукупністю умов формування та функціонування капіталу підприємства. Управлінські рішення, прийняті суб'єктом щодо формування та функціонування капіталу, повинні сприяти досягненню головної мети управління капіталом – максимізації вартості сільськогосподарського підприємства. Не так давно науковці метою фінансового управління вважали максимізацію прибутку фірми, проте такий підхід зазнав

критики з боку сучасних дослідників, оскільки увесь прибуток може використовуватись на інші цілі, аніж поповнення капіталу.

Додатковим аргументом проти визнання максимізації прибутку головною метою управління капіталом є те, що максимальний прибуток може бути одержаним за значного рівня фінансового ризику, який загрожує підприємству банкрутством, тобто його ринкова вартість за таких умов різко знижується. До того ж, потрібно враховувати й екологічний чинник: багато господарств, прагнучи значних прибутків, надають перевагу вирощуванню високо-рентабельних культур, які виснажують ґрунти, що в перспективі призведе до одержання низьких врожаїв і, відповідно, різкого зменшення обсягу прибутку. Таким чином, максимальний прибуток буде отриманий тільки упродовж короткого періоду. Разом з тим, не потрібно повністю відмовлятися від згаданого підходу, а поєднувати його із підходом, направленим на забезпечення збільшення вартості компанії. Така позиція підтримується більшістю сучасних вчених у сфері управління капіталом підприємств [7, с. 14].

Для більшої наочності систему управління капіталом аграрних підприємств і мету такого управління можна представити у вигляді спрощеної схеми (рис. 1).

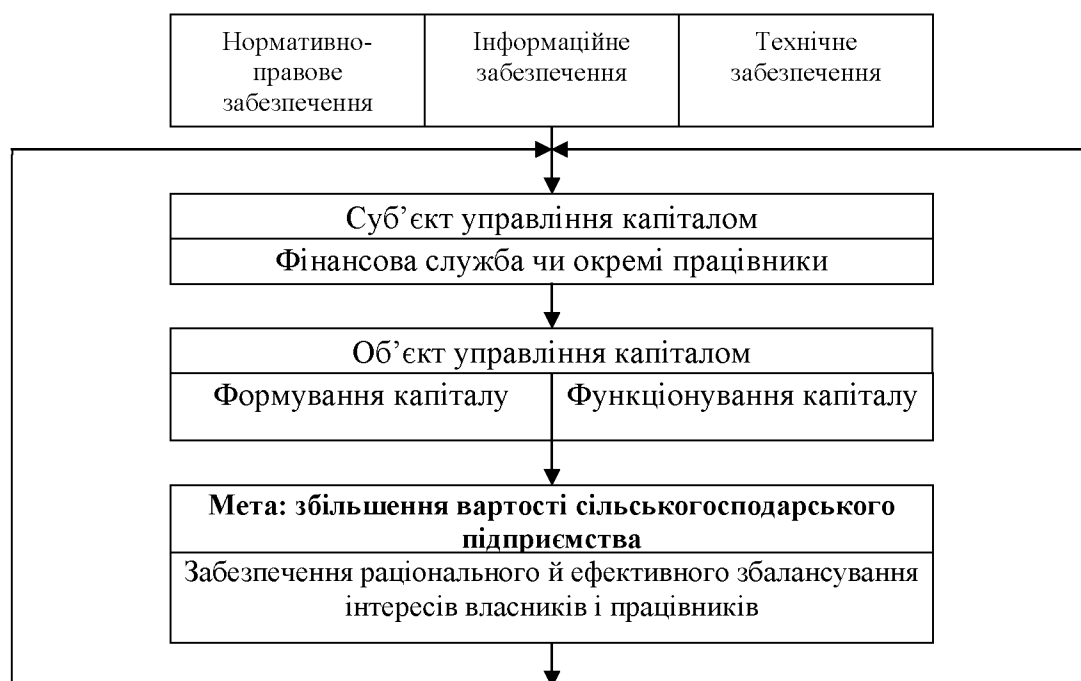

Рис. 1. Система управління капіталом сільськогосподарського підприємства

Ефективність будь-якої управлінської системи значною мірою залежить від інформаційного, нормативно-правового та технічного забезпечення, тому названі компоненти включено в наведену вище схему.

Система управління капіталом сільськогосподарських підприємств повинна базуватись на відповідних принципах, до яких, на нашу думку, можна

віднести: а) орієнтацію на стратегічні цілі розвитку фірми; б) варіативність підходів до розробки управлінських рішень; в) принцип інтегрованості з іншими управлінськими системами та із загальною системою управління господарством; г) принцип динамічності управління; д) ефективність системи управління; е) принцип легітимності.

Для реалізації основної мети управління капіталом сільськогосподарське підприємство повинно вирішити низку таких пріоритетних завдань:

1. Оцінювання динаміки обсягів і структури капіталу та визначення впливу факторів, що спричинили зміни.
2. Аналіз ефективності використання капіталу в динаміці з виявленням тенденцій цієї зміни.
3. Формування достатнього розміру капіталу для забезпечення належного фінансування активів і запланованих темпів економічного зростання.
4. Забезпечення мінімізації середньозваженої вартості капіталу.
5. Визначення оптимальної структури капіталу на основі вибраних критеріїв.
6. Мінімізація фінансового ризику при використанні капіталу.
7. Забезпечення фінансової рівноваги та гнучкості аграрного підприємства у процесі його функціонування.
8. Оптимальне використання капіталу за альтернативними напрямками.
9. Забезпечення дієвого фінансового контролю за підприємством з боку його власників.
10. Забезпечення розширеного відтворення капіталу.

Для ефективного управління капіталом аграрного підприємства доцільно розмежовувати функції такого управління на функції управління формуванням капіталу та функції управління його функціонуванням.

Отже, досягти головної мети управління капіталом сільськогосподарського підприємства можна лише розробивши та впровадивши ефективну систему управління капіталом.

Література

1. Андрійчук В. Г. Капіталізація сільського господарства: стан та економічне регулювання розвитку: монографія / В. Г. Андрійчук. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 216 с.
2. Зарипов Р. Д. Анализ капитала сельскохозяйственного предприятия и особенности его управления / Р. Д. Зарипов, Ю. В. Путятинская [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.scienceforum.ru/2014/651/4735>.
3. Козак Л. В. Рівень капіталізації та вартість капіталу аграрних підприємств / Л. В. Козак [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nznuoa/ekonomika/2010_14/21.pdf.
4. Лелюк О. О. Підходи до формування капіталу аграрних та агропромислових підприємств / О. О. Лелюк // Вчені записки Університету «КРОК». – 2014. – Випуск 36. – С. 135–142.
5. Нестерчук Ю. О. Розвиток капіталізації сільськогосподарських підприємств:

- монографія / Ю. О. Нестерчук, Ю. В. Улянич. – Умань: Видавець «Сочінський», 2013. – 204 с.
6. Салига К. С. Оптимізація структури капіталу підприємства / К. С. Салига, А. А. Писаренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 10. – С. 27–29.
7. Фінансовий менеджмент: підручник / Ред. А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2005. – 536 с.
8. Шишигина Т. А. Структура капіталу сільськогосподарського підприємства / Т. А. Шишигина // Вестник Череповецкого государственного университета. – 2013. – № 4. – Т. 3. – С. 53–58.

Панова І. І., ст. гр. ФСГЗмл-11
Спасів Н. Я., к.е.н., доцент

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективна діяльність будь-якого суб'єкта господарювання, досягнення ним позитивних фінансових результатів при оптимальному використанні наявних у його розпорядженні всіх видів ресурсів не можлива без розроблення та реалізації відповідної фінансової стратегії. Вибір обґрунтованої фінансової стратегії суттєво впливає на якість управління всіма аспектами діяльності підприємства. Це обумовлено тим, що у ринкових умовах «...розробка фінансово-економічної стратегії дає можливість підприємству визначити своє місце в конкурентному середовищі, оцінити вартість бізнесу і найкращим чином досягти поставленої мети...» [1, с. 95].

В економічній літературі існує досить багато підходів до визначення сутності та значення фінансової стратегії підприємства. П. Клівець визначає фінансову стратегію як систему дій щодо забезпечення найкращої спрямованості фінансової діяльності, економії всіх видів витрат, мобілізації капіталу для підтримання виробничих, дослідних, маркетингових та інших стратегій, спрямованих на максимальне підвищення вартості підприємства. На його думку, основними засадами побудови фінансової стратегії повинні бути: збалансованість матеріальних і фінансових потоків; найефективніше фінансування розширення, а за потреби – скорочення окремих підсистем; прогнозування альтернативних варіантів розвитку підприємства щодо фінансових характеристик його діяльності в різних умовах; фінансовий контроль та аналіз діяльності підприємства [2, с. 234].

М. Саєнко визначає фінансову стратегію як «прогнозування і корегування фінансових потоків відповідно до нових стратегій підприємства: корпоративних, конкурентних і функціональних; розподіл і постійний контроль за використанням фінансових ресурсів функціональними службами; оцінювання інвестиційних проектів» [3, с. 263]. А. Поддєрьогін характеризує фінансову стратегію як довгострокову мету фінансової діяльності